

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 58.

Vydána dne 30. prosince 1953.

Cena Kčs 1.50.

OBSAH:

100. Vyhláška, kterou se uveřejňuje opatření Ústřední rady odborů o organizaci a provádění nemocenského pojištění zaměstnanců.

100.**Vyhláška předsedy vlády**

ze dne 30. prosince 1953,

kteřou se uveřejňuje opatření Ústřední rady odborů o organizaci a provádění nemocenského pojištění zaměstnanců.

Předseda vlády vyhlášuje podle § 4 odst. 2 zákona č. 102/1951 Sb., o přebudování národního pojištění, připojené opatření Ústřední rady odborů ze dne 18. prosince 1953 o organizaci a provádění nemocenského pojištění zaměstnanců, vydané se souhlasem vlády republiky Československé.

Dr. Dolanský v. r.

Opatření Ústřední rady odborů

ze dne 18. prosince 1953

o organizaci a provádění nemocenského pojištění zaměstnanců.

Ústřední rada odborů stanoví se souhlasem vlády republiky Československé podle § 4 odst. 2 zákona č. 102/1951 Sb., o přebudování národního pojištění:

Část první.

Úvodní ustanovení.

§ 1.

Podle zásady, že správa nemocenského pojištění a rozhodování v něm náleží pracujícím,

upravuje se nově organizace a provádění nemocenského pojištění zaměstnanců, jež je složkou národního pojištění. Nová úprava má zlepšit péči o pracujícího člověka a přispět tím ke zvyšování produktivity práce a životní úrovně pracujících

§ 2.

Nemocenské pojištění zaměstnanců (dále jen „nemocenské pojištění“) spravují pracující sdružení v Revolučním odborovém hnutí a sami v něm rozhodují. Vrcholným orgánem nemocenského pojištění zaměstnanců je Ústřední rada odborů.

§ 3.

(1) Prostředky určené k provádění nemocenského pojištění jsou ve státním socialistickém vlastnictví; příjmy a výdaje jsou součástí státních příjmů a výdajů.

(2) Prostředky určené k provádění nemocenského pojištění spravuje Revoluční odborové hnutí, a to odděleně od svého vlastního jmění. Těchto prostředků nelze použít k jiným účelům: zejména jich nelze použít k úhradě jiných závazků než závazků nemocenského pojištění. Jinak se na ně vztahují předpisy platné pro rozpočtové organizace.

§ 4.

Součástí nemocenského pojištění je též poskytování rodinných přídavků, výbavného a výběrové rekreace Revolučního odborového hnutí.

§ 5.

Za zaměstnance podle tohoto opatření se považují též osoby, jejichž činnost se podle platných předpisů posuzuje pro účely národ-

ního pojištění jako zaměstnání v pracovním poměru, jakož i osoby, kterým se podle zvláštních předpisů poskytují dávky nemocenského pojištění obdobně jako zaměstnancům; za zaměstnance se však nepovažují osoby, kterým dávky nemocenského pojištění poskytují podle zvláštních předpisů orgány provádějící důchodové zabezpečení.

§ 6.

(1) Závodem se rozumí pracoviště, pro které se volí závodní rada.

(2) Malým závodem se rozumí pracoviště, pro které se závodní rada nevolí a na jehož zaměstnance se při tom nevztahuje ani působnost jiné závodní rady.

(3) Závody, po případě malými závody, jsou nejen podniky a závody výrobní a obchodní, nýbrž i úřady, soudy, zařízení státní správy, jiná zařízení, dobrovolné a jiné organizace, jakož i soukromá hospodářství a domácnosti.

§ 7.

Nemocenské pojištění zaměstnanců závodů se provádí v závodech a odborových svazech (část druhá), nemocenské pojištění zaměstnanců malých závodů v krajských odborových radách (část třetí).

§ 8.

(1) Odborové orgány provádějící nemocenské pojištění rozhodují podle platných předpisů o těchto dávkách:

- a) o peněžitých dávkách nemocenského pojištění,
- b) o rodinných přídavcích,
- c) o výbavném,
- d) o zvláštní léčebné péči,
- e) o náhradě cestovních výloh při zvláštní léčebné péči.

(2) Odborové orgány provádějící nemocenské pojištění rozhodují též o výběrové rekreaci Revolučního odborového hnutí podle směrnice, které o tom vydá ústřední rada odborů.

Část druhá.

Provádění nemocenského pojištění v závodech a v odborových svazech.

Úkoly odborových orgánů.

§ 9.

V závodě se provádí, pokud zvláštní předpisy nestanoví jinak, nemocenské pojištění

- a) zaměstnanců závodu, ať pracují v závodě nebo na vysunutém pracovišti anebo byli vysláni na práci mimo závod,

- b) zaměstnanců závodu, kteří nevykonávají práci pro nemoc nebo z jiného důvodu, pokud pracovní poměr k závodu trvá,
- c) bývalých zaměstnanců závodu, pokud podle platných předpisů jsou ještě oprávněni požadovat dávky nemocenského pojištění ze svého pojištění v závodě,
- d) rodinných příslušníků zaměstnanců uvedených pod písm. a) až c).

§ 10.

(1) Závodní rada řídí provádění nemocenského pojištění v závodě a dbá, aby bylo prováděno podle platných předpisů v souladu se zájmy pracujících i výroby a aby s jeho prostředky bylo řádně hospodařeno. Při plnění svých úkolů se opírá o nejširší spolupráci zaměstnanců závodu. Závodní rada odpovídá vyšším orgánům odborového svazu za provádění nemocenského pojištění v závodě.

(2) O dávkách pro zaměstnance závodů rozhoduje jako orgán závodní rady komise národního pojištění, po případě dílenská komise národního pojištění; není-li komise zřízena, rozhoduje o dávkách závodní rada.

(3) Pomocníky závodní rady a komisí (dílenských komisí) národního pojištění v závodech jsou důvěrníci národního pojištění.

(4) Výdaje závodní rady a jejích orgánů (důvěrníků) spojené s prováděním nemocenského pojištění v závodě hradí závodní rada ze svých vlastních prostředků.

§ 11.

Orgán odborového svazu nejbližší vyšší nad závodní radou

- a) řídí činnost závodních rad v oboru nemocenského pojištění a kontroluje, zda plní úkoly spojené s prováděním nemocenského pojištění v závodech,
- b) rozhoduje o opravných prostředcích proti rozhodnutím v dávkových věcech (§ 43 odst. 1 a 2).

§ 12.

(1) Ústřední výbor odborového svazu (dále jen „ústřední výbor“) řídí a kontroluje provádění nemocenského pojištění v závodech toho oboru, jehož zaměstnance sdružuje. Ústřední výbor zejména

- a) řídí a kontroluje práci nižších odborových orgánů v oboru nemocenského pojištění a pečuje o zvyšování úrovně jejich práce,
- b) sleduje vývoj pracovní neschopnosti a činí vhodná opatření ke snížení nemocnosti a neodůvodněné absence,

- e) organizuje a kontroluje vysílání do lázní, sanatorií, ozdravoven a zotavoven Revolučního odborového hnutí,
- d) rozhoduje o opravných prostředcích proti rozhodnutím v dávkových věcech (§ 43 odst. 3),
- e) vybírá pojistné (§ 21) a náhrady za pojistné škody (§§ 35 a 36),
- f) spravuje prostředky nemocenského pojištění, vede o nich účetní evidenci a sestavuje pro Ústřední radu odborů účetní výkazy nemocenského pojištění,
- g) sestavuje každoročně návrh rozpočtu nemocenského pojištění a kontroluje plnění tohoto rozpočtu,
- h) provádí statistickou službu nemocenského pojištění a sestavuje každoročně pro Ústřední radu odborů soubornou zprávu o stavu a vývoji tohoto pojištění,
- ch) sleduje a kontroluje činnost závodů v nemocenském pojištění a dbá, aby ústřední úřady zajišťovaly řádné provádění administrativy nemocenského pojištění v závodech, vydávaly potřebné pokyny a odstraňovaly zjištěné závady,
- i) vede rejstřík plátců pojistného, u nichž se provádí nemocenské pojištění a
- j) řídí činnost odborových orgánů v oboru podpůrných zařízení v závodech.

(2) Ústřední výbor odpovídá za svou činnost v oboru nemocenského pojištění Ústřední radě odborů.

§ 13.

Podrobnější předpisy o působnosti odborových orgánů v oboru nemocenského pojištění zaměstnanců vydá Ústřední rada odborů.

Povinnosti závodů.

§ 14.

(1) Závod je povinen se přihlásit na předepsaném tiskopise k zápisu do rejstříku plátců pojistného u ústředního výboru toho odborového svazu, v němž jsou sdruženi jeho zaměstnanci; přihlášku je povinen podat nejpozději do 7 dnů ode dne svého vzniku nebo ode dne, kdy po počátku účinnosti tohoto opatření u něho vznikly podmínky pro provádění pojištění v závodě a v odborovém svazu.

(2) Závod, jeho právní nástupce nebo ten, kdo je pověřen likvidací závodu, je povinen podat odhlášku z rejstříku plátců pojistného nejpozději do 7 dnů ode dne zániku závodu

nebo ode dne, kdy u něho zanikly podmínky pro provádění pojištění v závodě a v odborovém svazu.

(3) Závod je dále povinen hlásit do 7 dnů každou změnu svého názvu, sídla, příslušnosti svých zaměstnanců k odborovému svazu a změnu dne, který je v závodě určen pro výplatu mzdy.

(4) Zanedbá-li závod povinnosti stanovené v předchozích odstavcích, může mu ústřední výbor předepsat platebním výměrem penále ve výši od 20 Kčs až do 200 Kčs.

§ 15.

(1) Evidence, kterou závod vede o zaměstnancích, slouží i národnímu pojištění a musí obsahovat také tyto údaje:

- a) jméno a osobní data zaměstnance a počátek a konec jeho pracovního poměru,
- b) příjem zaměstnance za jednotlivá mzdová (výplatní) období a jeho složky,
- c) jména a osobní data nezaopatřených dětí, na něž se zaměstnanci podle platných předpisů poskytují rodinné přídatky,
- d) dobu pracovní neschopnosti zaměstnance pro nemoc (úraz) nebo mateřství,
- e) dobu výkonu vojenské služby zaměstnance,
- f) vyplacené dávky nemocenského pojištění, rodinné přídatky a výbavné,
- g) neomluvené pracovní dny (směny) zaměstnance,
- h) záznam, zda zaměstnanec pobírá důchod, jaký a v jaké výši, a jiné údaje potřebné pro provádění důchodového zabezpečení,
- ch) data o udělení souhlasu okresního národního výboru k sjednání pracovního poměru, je-li takového souhlasu třeba podle příslušných předpisů.

(2) Zaměstnanec je povinen sdělit závodu údaje potřebné k vedení této evidence.

(3) Bližší předpisy o evidenci zaměstnanců vydává ministerstvo financí v dohodě s Ústřední radou odborů a se zúčastněnými ústředními úřady.

§ 16.

(1) Administrativní práce spojené s prováděním nemocenského pojištění v závodě, jakož i výplatu peněžitých dávek obstarává závod; vedoucí závodu je osobně odpovědný za provádění těchto prací.

(2) Při hospodaření s prostředky nemocenského pojištění má hlavní účetní (vedoucí účetní) závod práva a povinnosti jako při hospodaření s vlastními prostředky závodu.

(3) Závod je povinen nahradit škodu, kterou způsobil nesprávným postupem; to platí zejména, jestliže vydal nesprávné podklady, podle nichž orgán provádějící nemocenské pojištění poskytl dávky, na které nebyl nárok, nebo poskytl dávky vyšší, než jaké příslušely podle platných předpisů.

(4) Náklady spojené s výkonem administrativních prací jsou součástí provozovacích nákladů závodu a neposkytuje se za ně náhrada z prostředků nemocenského pojištění.

§ 17.

(1) Běžné administrativní práce spojené s prováděním nemocenského pojištění v závodě vykonává mzdový účetní závodu, po případě jiný zaměstnanec závodu s obdobnou působností (dále jen „mzdový účetní“). Mzdový účetní je povinen účastnit se jednání orgánů, které v závodě rozhodují o dávkách; při jednání má hlas poradní.

(2) Podrobnosti o působnosti mzdového účetního a jeho povinnostech při provádění nemocenského pojištění v závodech upraví ministerstvo financí na návrh Ústřední rady odborů.

§ 18.

Dávky přiznané odborovým orgánem provádějícím nemocenské pojištění vyplácí závod. Závod je povinen vyplácet dávky pravidelně a včas, ve lhůtách a způsobem, jak je stanoví Ústřední rada odborů.

§ 19.

(1) Závod je povinen vést předepsanou účetní a statistickou evidenci nemocenského pojištění.

(2) Závod je povinen předkládat ústřednímu výboru předepsané statistické, účetní a rozpočtové kontrolní výkazy o provádění nemocenského pojištění.

§ 20.

(1) Závod je povinen zařídit, aby zmocněným zástupcům odborových orgánů provádějících a řídicích nemocenského pojištění byly v závodě kdykoliv v pracovní době přístupny veškeré záznamy a doklady potřebné ke zjištění správnosti výpočtu pojistného a výplaty dávek nemocenského pojištění a aby tito zástupci mohli konat šetření potřebná pro provádění pojištění.

(2) Zmocnění zástupci jsou povinni zachovávat státní, hospodářské a služební tajemství. Povinnost zachovávat tajemství trvá i po skončení zmocnění.

P o j i s t n é.

§ 21.

(1) Pojistným v národním pojištění zaměstnanců (dále jen „pojistné“) se rozumí částky, které na toto pojištění platí závod.

(2) Sazby pojistného a vyměřovací základ pro pojistné upravují zvláštní předpisy.

§ 22.

(1) Nevyhovuje-li zařízení závodu podle pravomocného rozhodnutí orgánu inspekce práce předpisům o bezpečnosti při práci nebo podle pravomocného rozhodnutí orgánu státní zdravotní správy předpisům zdravotnickým, může být k pojistnému předepsána přírážka až do 50% jeho sazby, a to po dobu trvání závad.

(2) Přírážka se platí od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž došlo k rozhodnutí o závadě. Byla-li stanovena lhůta k odstranění závad, platí se přírážka od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž lhůta bezvýsledně prošla.

(3) O přírážce k pojistnému rozhoduje ústřední výbor. Jinak platí o přírážce obdobně předpisy o pojistném.

§ 23.

Pojistné se platí za jednotlivé kalendářní měsíce; je splatné v den, který je v závodě určen pro výplatu mezd a platů za příslušný měsíc. Není-li tento den určen, je pojistné splatné vždy prvního dne každého kalendářního měsíce za všechna výplatní období ukončená v předcházejícím měsíci.

§ 24.

(1) Závod je povinen sám vypočítat pojistné za každý měsíc a vykázat je ústřednímu výboru.

(2) Zároveň s výpočtem pojistného je závod povinen vykázat ústřednímu výboru dávky, které vyplatil za měsíc, jehož se výpočet týká, a dávky, které v tomto měsíci vyplatil dodatečně za období dřívější. Tyto dávky odečte od vykazaného pojistného; nelze však odčítat dávky vypočtené nesprávně vyšší částkou, dávky neprávem poskytnuté a dávky, jejichž výplata není doložena.

(3) Splatné pojistné nebo rozdíl, o který toto pojistné převyšuje vykázané dávky, odvádí závod ústřednímu výboru bez vyměření.

(4) Ústřední výbor předepíše závodu platebním výměrem pojistné, jestliže nebylo správně nebo vůbec vykázano nebo jestliže byly neprávem odečteny dávky, které podle odstavce 2 nelze odčítat. Neposkytne-li závod podklady pro vyměření pojistného nebo pro přezkoušení dávek, vyměří ústřední výbor pojistné podle dat obdobného závodu přibližně stejné velikosti.

§ 25.

(1) Závod, pro který se čerpají prostředky na mzdy a platy ze mzdového fondu kontrolovaného peněžním ústavem, odvádí pojistné a vybírá prostředky na výplatu dávek prostřednictvím peněžního ústavu a jeho prostřednictvím předkládá také ústřednímu výboru výkaz pojistného a dávek. Úhrady na pojistné a dávky mají pořadí mezd a platů.

(2) Peněžní ústav neuvolní prostředky na výplatu mezd a platů, neobdrží-li zároveň při jejich výběru výkaz pojistného a dávek. Je-li vykázané pojistné vyšší než vykázané dávky, připojí závod k výkazu převodní příkaz k úhradě rozdílu ve prospěch ústředního výboru. Jsou-li však dávky vyšší než pojistné, připojí závod příkaz k vybrání na částku tohoto rozdílu, která se zúčtuje na vrub ústředního výboru; odchylky od obecných předpisů platných o příkazech k vybrání stanoví Ústřední rada odborů v dohodě s ministerstvem financí.

§ 26.

Závod, pro který se nečerpají prostředky na mzdy a platy ze mzdového fondu kontrolovaného peněžním ústavem, je povinen předložit ústřednímu výboru výkaz pojistného a dávek do 8 dnů ode dne splatnosti pojistného. Je-li vykázané pojistné vyšší než vykázané dávky, uhradí závod ústřednímu výboru v téže lhůtě rozdíl. Jsou-li však dávky vyšší než pojistné, ústřední výbor poukáže závodu rozdíl do 8 dnů ode dne doručení výkazu.

§ 27.

(1) Nezaplátí-li závod splatné pojistné nebo rozdíl mezi vykázaným pojistným a vykázanými dávkami do 8 dnů ode dne splatnosti, je povinen platit penále ve výši 0,05% za každý den prodlení ode dne splatnosti, nejméně však celkem částku 10 Kčs; toto penále je závod povinen platit také, bylo-li pojistné předepsáno platebním výměrem.

(2) Nezašle-li závod ústřednímu výboru výkaz pojistného a dávek, může mu ústřední výbor předepsat platebním výměrem penále ve výši od 20 Kčs až do 200 Kčs.

§ 28.

Pohledávky podle předcházejících ustanovení může ústřední výbor vykázat závodu výkazem nedoplatků pojistného.

§ 29.

Platební výměr je vykonatelný bez zřetele na právní moc, jestliže od jeho doručení uplynulo 15 dnů; výkaz nedoplatků pojistného je vykonatelný, jakmile byl doručen. Doložku vykonatelnosti připojí ústřední výbor.

§ 30.

Podle příkazu k vybrání vydaného ústředním výborem převede peněžní ústav z účtu závodu na účet ústředního výboru prostředky k úhradě nezaplaceného pojistného a penále až do výše doložené vykonatelným platebním výměrem nebo vykonatelným výkazem nedoplatků pojistného. Úhrada se provede podle předpisů o příkazech k vybrání, při čemž nezaplacené pojistné má pořadí mezd a platů.

§ 31.

Na základě vykonatelného platebního výměru nebo vykonatelného výkazu nedoplatků pojistného lze nezaplacené pojistné s příslušenstvím a penále vymáhat též soudní exekucí.

§ 32.

(1) Právo vyměřit pojistné se promlčuje v 5 letech ode dne splatnosti.

(2) Nepřihlásil-li se závod vůbec k zápisu do rejstříku plátců pojistného, promlčuje se právo vyměřit pojistné v 10 letech.

(3) Právo vymáhat pojistné se promlčuje v 5 letech ode dne splatnosti; bylo-li pojistné vyměřeno, promlčuje se toto právo v 5 letech ode dne, kdy závod byl vyrozuměn o jeho vyměření.

(4) Byl-li proveden úkon, který směřuje ke zjištění výše pojistného, k jeho vyměření nebo vymáhání, počne nová promlčecí doba ode dne, kdy se závod o tom dověděl.

(5) Ustanovení předcházejících odstavců platí obdobně také o penále.

§ 33.

Pojistné nebo penále zaplacené bez právního důvodu se vrátí bez úroků, bude-li požadováno nazpět do 3 let po uplynutí kalendářního roku, v němž bylo zaplacené, pokud závod nemá jiného splatného závazku z provázení národního pojištění. Náklady na dávky mezitím již poskytnuté se od tohoto pojistného odečtou.

§ 34.

Podrobnější předpisy o placení a vymáhání pojistného a penále, jakož i o vybírání prostředků k úhradě dávek, vydá Ústřední rada odborů v dohodě s ministerstvem financí.

Náhrady za pojistné škody.

§ 35.

(1) Jestliže se strany závodu nebyly zachovány povinnosti plynoucí z předpisů o bezpečnosti při práci nebo z předpisů zdravotnických, zejména jestliže

- a) provozní zařízení neodpovídala těmto předpisům,
- b) bylo použito postupu zakázaného podle těchto předpisů,
- c) nebyl dodržen pracovní postup předepsaný z důvodu bezpečnosti při práci nebo ochrany zdraví, po případě
- d) zaměstnanci nebyly poskytnuty předepsané ochranné pracovní pomůcky

a zaměstnanci tak byla způsobena škoda ublížením na zdraví, je závod povinen nahradit odborovému svazu pro účely nemocenského pojištění dávky poskytnuté z tohoto důvodu. Plnění takových dávek se považuje za škodu, která byla bezprostředně způsobena státu (nemocenskému pojištění).

(2) Nedotčen zůstává postih, který má závod vůči tomu, kdo byl odpověden za dodržování předpisů o bezpečnosti při práci nebo předpisů zdravotnických.

§ 36.

Nejde-li o případ uvedený v § 35 a má-li zaměstnanec, rodinný příslušník nebo pozůstalý nárok na náhradu škody z důvodu, pro nějž byly přiznány dávky, náleží nárok na tuto náhradu státu (nemocenskému pojištění) až do výše poskytnutých dávek. Plnění takových dávek se považuje za škodu, která byla bezprostředně způsobena státu (nemocenskému pojištění).

§ 37.

(1) Nárok na náhradu škody podle §§ 35 a 36 uplatňuje vlastním jménem odborový svaz. Neuzná-li závod nebo osoba třetí povinnost k náhradě škody, uplatní se nárok u soudu.

(2) Nárok na náhradu škody se promlčuje ve třech letech ode dne, kdy došlo k poslední výplatě dávky.

(3) Předpisy o povinnosti hlásit úraz, při němž může vzniknout nárok na náhradu škody, vydá Ústřední rada odborů v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady.

Řízení ve věcech dávkových.

§ 38.

(1) Nárok na dávky se uplatňuje u osoby určené závodem, zpravidla u příslušného mzdového účetního.

(2) Zaměstnanec je oprávněn uplatnit nárok na dávky pro sebe i své rodinné příslušníky. Rodinný příslušník, po případě jiný oprávněný může sám uplatnit nárok na dávky, které mu podle předpisů o dávkách přímo náleží.

(3) Podrobnosti o tom, jak se nárok na dávky uplatňuje, stanoví předpisy o dávkách.

§ 39.

Při jednání a rozhodování o dávkách je třeba postupovat tak, aby byl co nejuplněji a nejučelněji zjištěn skutečný stav věci, zejména také slyšením účastníka, a aby bylo rychle rozhodnuto.

§ 40.

Rozhodování o tom, zda je zaměstnanec neschopen práce, přísluší orgánům státní zdravotní správy a provádí se podle zvláštních předpisů.

§ 41.

(1) Přizná-li komise národního pojištění, dílenská komise národního pojištění nebo závodní rada dávku, poskytne se dávka a rozhodnutí se žadateli neoznamuje; přizná-li se zvláštní léčebná péče, vydá se o tom písemné rozhodnutí.

(2) Nepřizná-li se dávka vůbec nebo v zadaném rozsahu, jestliže se dávka odejme anebo jestliže se sníží její výše nebo zastaví její výplata, vyrozumí o tom předseda komise (závodní rady), po případě její pověřený člen

žadatele a výslovně jej upozorní, že může žádat do 15 dnů o písemné rozhodnutí. Požádá-li žadatel o vydání písemného rozhodnutí, musí mu být doručeno nejpozději do 7 dnů ode dne, kdy o ně požádal.

(3) Rozhodnutí komise (závodní rady) o povinnosti vrátit neprávem poskytnuté nebo přeplicené dávky se vydává vždy písemně.

(4) Písemné rozhodnutí musí obsahovat označení orgánu, který je vydal, stručné odůvodnění, datum vydání a poučení o odvolání.

§ 42.

(1) Zaměstnanec se může odvolat proti písemnému rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o dávce pro něho nebo pro jeho rodinné příslušníky; totéž platí i pro rozhodnutí o vrácení dávků.

(2) Odvolat se může rovněž rodinný příslušník zaměstnance nebo jiný oprávněný, jde-li o nárok na dávku, který může sám uplatnit.

(3) Odvolání se podává do 15 dnů ode dne doručení písemného rozhodnutí u orgánu, proti jehož rozhodnutí odvolání směřuje. Odvolání není podáno opožděně, jestliže bylo podáno po uplynutí této lhůty jen proto, že poučení bylo nesprávné, nebo jestliže bylo podáno ve lhůtě u nepříslušného orgánu.

§ 43.

(1) Rozhodla-li komise národního pojištění nebo dílenská komise národního pojištění, předloží odvolání závodní radě, u níž je zřízena. Závodní rada může odvolání sama vyhovět. Jestliže mu nevyhoví v plném rozsahu do 15 dnů, předloží je neprodleně k rozhodnutí nejbližší vyššímu orgánu odborového svazu.

(2) Rozhodla-li přímo závodní rada, protože v závodě není zřízena komise národního pojištění, předloží odvolání, pokud mu sama v plném rozsahu do 15 dnů nevyhoví, neprodleně k rozhodnutí nejbližší vyššímu orgánu odborového svazu.

(3) Proti rozhodnutí o odvolání lze podat další odvolání k ústřednímu výboru. Rozhodnutí ústředního výboru je konečné.

§ 44.

Podrobné předpisy o řízení a rozhodování v dávkových věcech vydá ústřední rada odborů v dohodě s ministerstvem spravedlnosti.

Řízení v jiných věcech.

§ 45.

(1) Ústřední výbor rozhoduje ve sporných případech o povinném pojištění, vyměřovacích základech, pojistném, penále a o jiných otázkách pojistného poměru; rozhodnutí vydává písemně.

(2) Písemné rozhodnutí musí obsahovat označení orgánu, který je vydal, stručné odůvodnění, datum vydání a poučení o opravném prostředku.

(3) Proti rozhodnutí lze podat opravný prostředek k soudu. O příslušnosti a řízení platí ustanovení občanského soudního řádu o věcech národního pojištění. Pokud tato ustanovení mluví o ústřední národní pojišťovně a jejich organizačních složkách, rozumí se tím odborový svaz.

Společná ustanovení o řízení.

§ 46.

(1) Rozhodnutí odborových orgánů v dávkových i jiných věcech se vydávají výměrem; nabývají právní moci, jestliže je již nelze napadnout opravným prostředkem.

(2) Výměr je vykonatelný soudní exekucí, jestliže nabyt právní moci; platební výměr je vykonatelný (§ 29) bez zřetele na právní moc.

§ 47.

(1) Ve věcech upravených tímto opatřením, pokud se týkají provádění nemocenského pojištění v závodech a v odborových svazech, je účastníkem řízení před soudy odborový svaz.

(2) Odborový svaz je také oprávněn vlastním jménem vymáhat pojistné, penále, náhrady dávek a náhrady za pojistné škody podle tohoto opatření.

Část třetí.

Provádění nemocenského pojištění zaměstnanců malých závodů.

§ 48.

(1) Nemocenské pojištění zaměstnanců malých závodů a jejich rodinných příslušníků se provádí v krajské odborové radě, v jejíž obvodu je sídlo malého závodu.

(2) Krajská odborová rada vykonává v oboru nemocenského pojištění zaměstnanců malých závodů zejména tyto úkoly:

- a) rozhoduje o dávkách a vyplácí je,
- b) sleduje vývoj pracovní neschopnosti, zkoumá soustavné příčiny absence z důvodu nemoci, činí vhodná opatření k odstranění příčin nemocnosti, ke snížení nemocnosti a neodůvodněné absence,
- c) rozhoduje o opravných prostředcích v dávkových věcech (§ 55 odst. 2),
- d) vybírá pojistné a náhrady za pojistné škody,
- e) sestavuje prostředky určené k provádění nemocenského pojištění zaměstnanců malých závodů, vede o nich účetní evidenci a sestavuje pro Ústřední radu odborů účetní výkazy nemocenského pojištění,
- f) sestavuje každoročně návrh rozpočtu nemocenského pojištění a kontroluje plnění tohoto rozpočtu,
- g) provádí statistickou službu nemocenského pojištění a sestavuje každoročně pro Ústřední radu odborů soubornou zprávu o stavu a vývoji nemocenského pojištění,
- h) vede rejstřík plátců pojistného a evidenci zaměstnanců malých závodů pro účely nemocenského pojištění.

(3) Krajská odborová rada odpovídá Ústřední radě odborů za provádění nemocenského pojištění zaměstnanců malých závodů.

§ 49.

(1) O dávkách pro zaměstnance malých závodů a pro jejich rodinné příslušníky rozhoduje dávková komise zřízená při krajské odborové radě.

(2) Práce spojené s prováděním nemocenského pojištění v malých závodech provádí oddělení nemocenského pojištění u krajské odborové rady.

(3) Podrobnosti o zřizování, složení a úkolech dávkových komisí a oddělení nemocenského pojištění stanoví Ústřední rada odborů.

§ 50.

Malé závody jsou povinny podávat přihlášky, odhlášky a hlášení změn do rejstříku plátců pojistného u krajské odborové rady; ustanovení § 14 platí obdobně.

§ 51.

(1) Malý závod je povinen přihlásit u krajské odborové rady na předepsaném tiskopise zaměstnance k pojištění do 7 dnů ode dne vstupu do zaměstnání. Rovněž je povinen od-

hlásit u krajské odborové rady zaměstnance, s nímž byl rozvázán pracovní poměr nebo který byl přemístěn do jiného závodu (malého závodu), a to do 7 dnů ode dne rozvázání pracovního poměru nebo přemístění.

(2) Nepřihlásí-li nebo neodhlásí-li malý závod zaměstnance ve lhůtě uvedené v předchozím odstavci, může krajská odborová rada uložit malému závodu penále ve výši od 10 Kčs až do 1000 Kčs.

§ 52.

(1) Malé závody vykazují a odvádějí pojistné krajské odborové radě; ustanovení §§ 21 až 23 a § 24 odst. 1, 3 a 4 platí obdobně.

(2) Malý závod, pro který se čerpají prostředky na mzdy a platy ze mzdového fondu kontrolovaného peněžním ústavem, odvádí pojistné prostřednictvím peněžního ústavu a jeho prostřednictvím předkládá také krajské odborové radě výkaz pojistného. Úhrady na pojistné mají pořadí mezd a platů. Peněžní ústav neuvolní prostředky na výplatu mezd a platů, neobdrží-li zároveň při jejich výběru výkaz pojistného a převodní příkaz na částku pojistného ve prospěch krajské odborové rady.

(3) Malý závod, pro který se nečerpají prostředky na mzdy a platy ze mzdového fondu kontrolovaného peněžním ústavem, je povinen předložit krajské odborové radě výkaz pojistného do 8 dnů ode dne splatnosti a uhradit v téže lhůtě vykázané pojistné.

(4) Ustanovení §§ 27 až 34 o pojistném a penále platí obdobně o pojistném a penále, které jsou povinny platit malé závody.

§ 53.

(1) V soukromém hospodářství má povinnosti uložené malému závodu podnikatel nebo zaměstnavatel, a je-li podnikatelů (zaměstnavatelů) několik, každý z nich.

(2) Za pojistné a penále, které dluží soukromý podnikatel (zaměstnavatel), ručí kapitálový účastník; za pojistné a penále, které se staly splatnými v době trvání společné domácnosti, ručí manžel podnikatele (zaměstnavatele).

(3) Soukromý podnikatel, který nabytí podniku, ručí za pojistné a penále, které dluží jeho předchůdce, pokud se staly splatnými během 18 měsíců před nabytím podniku; nabytí-li části podniku, ručí poměrnou částí odpovídající nabyté části podniku. Toto ručení není dotčeno změnou ve způsobu nebo v rozsahu provozu nabytého podniku (jeho části).

(4) Soukromý stavebník ručí za pojistné, které dluží soukromý podnikatel za zaměstnance pracující na stavbě.

(5) Pojistné s příslušenstvím a penále, vymáhané soudní exekucí, požívají v exekučním řízení přednostního práva, jakého požívají nedoplatky daní.

§ 54.

(1) Ustanovení § 20 o přístupu k záznamům a dokladům a o povinnosti zmocněných zástupců platí obdobně.

(2) Ustanovení §§ 35 až 37 o náhradách za pojistné škody platí obdobně, nárok však uplatňuje krajská odborová rada.

§ 55.

(1) Nárok na dávky z nemocenského pojištění zaměstnanců malých závodů se uplatňuje u krajské odborové rady (oddělení nemocenského pojištění).

(2) O řízení v dávkových věcech před orgány krajské odborové rady platí přiměřeně ustanovení §§ 38 až 44, o odvolání proti rozhodnutí dávkové komise krajské odborové rady rozhoduje však předsednictvo krajské odborové rady a jeho rozhodnutí je konečné.

§ 56.

(1) Krajská odborová rada rozhoduje ve sporných případech o povinném pojištění, vyměřovacích základech, pojistném, penále a o jiných otázkách pojistného poměru. Rozhodnutí vydává písemně; ustanovení § 45 odst. 2 platí obdobně.

(2) Proti rozhodnutí lze podat opravný prostředek k soudu. O příslušnosti a řízení platí ustanovení občanského soudního řádu o věcech národního pojištění. Pokud tato ustanovení mluví o Ústřední národní pojišťovně a jejích organizačních složkách, rozumí se tím krajská odborová rada.

§ 57.

O právní moci a vykonatelnosti rozhodnutí krajské odborové rady (jejích orgánů) ve věcech nemocenského pojištění zaměstnanců malých závodů platí obdobně ustanovení § 46.

§ 58.

(1) Ve věcech upravených tímto opatřením, pokud se týkají provádění nemocenského pojištění zaměstnanců malých závodů, je účastníkem řízení před soudy krajská odborová rada.

(2) Krajská odborová rada je také oprávněna vlastním jménem vymáhat pojistné, penále, náhrady dávek a náhrady za pojistné škody podle tohoto opatření.

Část čtvrtá.

Vrcholný orgán nemocenského pojištění zaměstnanců.

§ 59.

(1) Ústřední rada odborů jako vrcholný orgán nemocenského pojištění spravuje nemocenské pojištění a kontroluje jeho provádění. Při tom má zejména tyto úkoly:

- a) řídí a kontroluje práci odborových orgánů provádějících nemocenské pojištění,
- b) dbá, aby administrativa nemocenského pojištění v závodech byla úzce spjata s administrativou závodu a aby byla prováděna jednotně, účelně a hospodárně,
- c) vydává předpisy, směrnice a instrukce týkající se nemocenského pojištění a podpůrných zařízení a stanoví jejich závazný výklad,
- d) řídí a organizuje podle směrnic ministerstva financí účetní evidenci nemocenského pojištění, spravuje jeho prostředky a sestavuje výkazy nemocenského pojištění pro ministerstvo financí, státní úřad plánovací a ministerstvo státní kontroly,
- e) sestavuje každoročně návrh souborného rozpočtu nemocenského pojištění a kontroluje plnění tohoto rozpočtu, řídí a organizuje rozpočtovou, statistickou a výkaznickou činnost nemocenského pojištění, a to podle směrnic vydávaných ministerstvem financí, po případě státním úřadem plánovacím nebo státním úřadem statistickým,
- f) předkládá každoročně vládě soubornou zprávu o stavu a vývoji nemocenského pojištění,
- g) sleduje činnost odborových orgánů v oboru podpůrných zařízení v závodech a dbá, aby byla v souladu se zásadami mzdové politiky a národního pojištění,
- h) spravuje a provozuje zařízení sloužící zvláštní léčebné péči a výběrové rekreaci Revolučního odborového hnutí.

(2) Ústřední rada odborů odpovídá za provádění nemocenského pojištění vládě.

Část pátá.

Ustanovení společná, přechodná a závěrečná.

§ 60.

Ústřední rada odborů může v dohodě s příslušným ústředním úřadem upravit odchýlně provádění nemocenského pojištění některých skupin osob.

§ 61.

O organizaci a provádění nemocenského pojištění příslušníků Sboru národní bezpečnosti platí zvláštní předpisy, které vydá ministerstvo vnitra v dohodě s Ústřední radou odborů.

§ 62.

Nemocenské pojištění osob, pro které není příslušný závod podle ustanovení § 9 ani krajská odborová rada podle ustanovení § 48, provádí se u krajské odborové rady příslušné podle bydliště oprávněného.

§ 63.

Náklady spojené s prováděním nemocenského pojištění, s výjimkou nákladů uvedených v § 10 odst. 4 a v § 16 odst. 4, se hradí z prostředků nemocenského pojištění.

§ 64.

Při exekuci na dávky, pokud je podle povahy věci přípustná, se u zaměstnanců závodů (§ 6 odst. 1) za poddlužníka považuje závod.

§ 65.

Předpisy, podle kterých Ústřední národní pojišťovna a její organizační složky nejsou povinny platit daně, dávky a poplatky, platí nadále pro Revoluční odborové hnutí, pokud spravuje a provádí nemocenské pojištění.

§ 66.

Národní výbory, soudy a jiné státní orgány, jakož i ústavy, zařízení a podniky jsou povinny vyhovět v mezích své působnosti žádostem odborových orgánů ve věcech nemocenského pojištění a podávat jim bezplatně sdělení potřebná pro jeho provádění a správu.

§ 67.

Malé závody jsou povinny přihlásit se do rejstříku plátců pojistného u krajské odborové rady nejpozději do 31. ledna 1954. V téže lhůtě jsou povinny přihlásit na předepsaném tiskopise své zaměstnance. Ustanovení § 14 odst. 4 a § 51 odst. 2 platí obdobně.

§ 68.

Ustanovení tohoto opatření o opravném řízení v dávkových věcech nemocenského pojištění zaměstnanců platí pro odvolání podaná proti výměrům v dávkových věcech vydaným počínajíc dnem 1. ledna 1954. O opravných prostředcích podaných proti výměrům v dávkových věcech vydaným před 1. lednem 1954 rozhodují až do skončení věci soudy podle dosavadních předpisů; i v těchto případech se však stává účastníkem řízení místo Ústřední národní pojišťovny příslušný odborový svaz (krajská odborová rada).

§ 69.

(1) Ústřední národní pojišťovna a její organizační složky se zrušují dnem 31. prosince 1953.

(2) Pokud ministr financí v dohodě s předsedou Ústřední rady odborů neurčí jinak, přecházejí práva a závazky Ústřední národní pojišťovny dnem 1. ledna 1954 bez likvidace na stát a svěřují se do správy Revolučního odborového hnutí.

(3) Ústřední rada odborů provede uzavření činnosti Ústřední národní pojišťovny a jejích organizačních složek, zejména uzavření účetní evidence, a sestaví rozvahu.

§ 70.

Podrobnější předpisy k tomuto opatření vydá Ústřední rada odborů, pokud v některých jeho ustanoveních není určeno jinak; předpisy podle § 15 odst. 3, § 17 odst. 2, § 18, § 25 odst. 2, § 34, § 37 odst. 3 a § 41 budou vyhlášeny v úředním listě.

§ 71.

Rozhodnutí a úpravy provedené ve shodě s ustanoveními tohoto opatření před počátkem jeho účinnosti se považují za provedené podle tohoto opatření.

§ 72.

(1) Ve smyslu § 13 zákona č. 102/1951 Sb., o přebudování národního pojištění, jsou zrušeny všechny předpisy, pokud odporují ustanovením tohoto opatření.

(2) Zejména jsou zrušeny:

1. ustanovení §§ 152 až 204, §§ 206 a 207, §§ 209 až 216 zákona č. 99/1948 Sb., o národním pojištění, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících,

2. ustanovení §§ 13 a 16 zákona č. 90/1949 Sb., o rodinných přídavcích, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících,
 3. pro obor národního pojištění zaměstnanců ustanovení §§ 15 až 19, §§ 22 a 23, §§ 116 až 131 a §§ 133, 134, 136 a 137 zákona č. 99/1948 Sb. a
 4. pro obor nemocenského pojištění zaměstnanců ustanovení §§ 110 až 113 a §§ 217 až 226 téhož zákona,
- jakož i předpisy vydané podle těchto ustanovení.

(3) Pokud nebudou vydány podrobnější předpisy podle tohoto opatření, postupuje se přiměřeně podle dosavadních předpisů.

§ 73.

Toto opatření nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1954.

Z a Ústřední radu odborů:

Tesla v. r.,
první sekretář.

Veselý v. r.,
sekretář.
